

14. pielikums. Dzīvojamās vides standarts.

 Neattiecas uz teritorijas plānojumu

Faktors / parametrs	Formulējums	Skaidrojums	Izmantošana teritorijas plānojuma risinājumu pamatojumam un TIAN nosacījumiem
Pozitīvi faktori			
Ūdensmalu tuvums un pieejamība	Mājokļa (dzīvojamās apbūves teritorijas) atrašanās līdz 300m attālumā no pieejama ūdensobjekta.	Teicams standarts (ekskluzīva priekšrocība). Izmanto plānojot/ prioritizējot jaunās apbūves teritorijas, to izvietojumu un vērtējot situāciju esošajās apbūves teritorijās	
Dabas un apstādījumu teritoriju tuvums – līdz 300m attālumā	Mājokļa (dzīvojamās apbūves teritorijas) atrašanās līdz 300m attālumā no publiski pieejamas dabas un apstādījumu teritorijas (meža, parka, mežaparka).	Labs standarts – vispārīgi; prasība nodrošināt apstādījumu teritoriju pieejamību jaunajās apbūves teritorijās. Izmanto vērtējot esošo apbūves teritoriju kvalitāti un nosaka prasību nodrošināt pieejamību jaunajās apbūves teritorijās.	Izmanto izstrādājot teritorijas plānojumu – nosakot prioritātes jauno teritoriju izvietojumam. Prasība TIAN dzīvojamai apbūvei, izņemot savrupmāju apbūves teritorijas – nodrošināt vietējas rekreācijas teritorijas 300 m sasniedzamības attālumā.
Apkaimes nozīmes apstādījumu /rekreācijas teritorijas. iedzīvotājam.	Publisku rekreācijas / apstādījumu teritoriju pieejamība apkaimes mērogā un nodrošinājums vismaz 5 m ² vienam apkaimes iedzīvotājam.	Parametru izmanto, vērtējot situāciju un nosakot prasības jaunam teritorijas plānojumam vai lokālplānojumam.	Izmanto, izstrādājot teritorijas plānojumu – nosakot nepieciešamību plānot jaunas / rekonstruējamas rekreācijas teritorijas. Teritorijās, kur privātās ārtelpas (brīvās teritorijas) nodrošinājums ir mazāks par 10 m ² vienam cilvēkam ¹ , plāno iespējas ierīkot vienu kopēju rekreācijas teritoriju (pagalmu, skvēru, dārzu) vismaz uz 1000 iedzīvotājiem ² . Teritorijās, kur publiski pieejamu rekreācijas un apstādījumu teritoriju platība apkaimes mērogā ir mazāka par 5 m ² uz vienu apkaimes iedzīvotāju, plāno vismaz vienu publiski pieejamu rekreācijas teritoriju. TIAN var ietvert prasību nodrošināt apstādījumu / rekreācijas teritoriju “pārklājumu” kā nosacījumu lokālplānojumam un teritoriāli lielāku detālplānojumu izstrādei (darba uzdevumam)
Dzelzceļa pasažieru transporta pieejamība	Dzelzceļa staciju izvietojums pieejamā attālumā no mājokļa – 500m.	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un jaunu teritoriju izvietojuma plānošanai. Atrašanās zonā – labs standarts, laba pakalpojuma pieejamība.	Izmanto jaunu apbūves teritoriju sabiedriskā transporta pieejamības vērtējumam. Dzelzceļa stacija 500 m attālumā uzskatāma par labu sabiedriskā transporta nodrošinājumu, var samazināt prasības attiecībā uz citiem sabiedriskā transporta veidiem, to maršrutu plānošanu.

¹ SIA “ALPS” izstrādātajā pētījumā “Vadlīniju izstrāde apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tīklojuma nodrošināšanai Rīgā” (pasūtītājs – RDPAD, 2014.g.) minētais standarts: 4-6 m² vienam cilvēkam.

² SIA “ALPS” izstrādātajā pētījumā “Vadlīniju izstrāde apstādījumu struktūras un publisko ārtelpu tīklojuma nodrošināšanai Rīgā” (pasūtītājs – RDPAD, 2014.g.) minētais standarts: viena kopīga teritorija vismaz uz 2500 iedzīvotājiem.

Faktors / parametrs	Formulējums	Skaidrojums	Izmantošana teritorijas plānojuma risinājumu pamatojumam un TIAN nosacījumiem
Sabiedriskā transporta nodrošinājums	Labs standarts – sabiedriskā transporta pieturvietā, kur reisu skaits ir biežāk kā vienu reizi 5 minūtēs - līdz 300 m attālumam. Minimālais nodrošinājums - pieturvietā, kur reisu skaits ir vienu reizi 15 minūtēs - līdz 300 m attālumam.	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un kā prasību jaunu apbūves teritoriju nodrošinājumam (minimālo standartu). Izmanto izstrādājot teritorijas plānojumu – nosakot prioritātes jauno teritoriju izvietojumam.	Prasība jaunās apbūves teritorijas ar iedzīvotāju skaitu vismaz 200 cilvēku nodrošināt ar sabiedrisko transportu pieejamā attālumā. Pieņemams attālums ir līdz 500m no jaunās apbūves teritorijas. Šāda prasība jāievēro, ja tuvākā pieejamā sabiedriskā transporta pietura atrodas vairāk kā 1km attālumā no jaunās dzīvojamās apbūves teritorijas.
Vispārīzglītojošās skolas	Labs standarts – atrašanās zonā līdz 500m no skolas	Parametru izmanto situācijas vērtējumam – laba dzīvesvieta ir nodrošināta ar skolu 500m attālumā.	10 iedzīvotājiem jāparedz 1 vieta pamatzglītības vai vispārējās vidējās izglītības iestādē. Skolu plāno teritorijās, kur prognozētais iedzīvotāju skaits ir vismaz 5000 cilvēku.
Pirmsskolas izglītības iestāžu pieejamība	Labs standarts - atrašanās zonā līdz 500m attālumā no pirmsskolas izglītības iestādes	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un kā prasību jaunu apbūves teritoriju plānošanai – izglītības pakalpojumu nodrošinājumam.	Uz katrām 15 iedzīvotājiem nodrošina vietu vienam bērnam pirmsskolas izglītības iestādē, kas atrodas plānotās attīstības teritorijas tiešā tuvumā vai tās pašas apkaimes teritorijā. Pirmsskolas izglītības iestāžu optimāls izvietojums – 300m attālumā. Pieļaujams attālums – 500m.
Veselības aprūpes iestāžu, sociālās aprūpes iestādes	Labs standarts - atrašanās zonā līdz 500m attālumā no veselības aprūpes iestādes	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un kā ieteikumu jaunu apbūves teritoriju plānošanai – pakalpojumu nodrošinājumam.	Izstrādājot nosacījumus atļautajai izmantošanai, TIAN nodrošināt iespēju izvietot vismaz primārās veselības aprūpes iestādes jaunajās teritorijās .
Veikali un tirdzniecības centri	Atrašanās zonā līdz 500m attālumā no veikala	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un kā ieteikumu jaunu apbūves teritoriju plānošanai – tirdzniecības pakalpojumu nodrošinājumam.	TIAN, izstrādājot nosacījumus atļautajai izmantošanai, nodrošināt iespēju izvietot tirdzniecības un pakalpojumu iestādes jaunajās teritorijās.
(Vismaz vietējas nozīmes) kultūras iestāde, kulta celtnes	Atrašanās zonā līdz 500m attālumā no iestādes	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un kā ieteikumu jaunu apbūves teritoriju plānošanai – kultūras pakalpojumu nodrošinājumam.	TIAN izstrādājot nosacījumus atļautajai izmantošanai, nodrošināt iespēju izvietot kultūras un sabiedriskās iestādes jaunajās teritorijās.
Attālums no pilsētas centra	Labs standarts ir kompaktas pilsētas principiem atbilstošs teritoriju plānojums	Papildus pozitīvs faktors situācijas vērtējumam, izmanto arī jauno teritoriju izvietojuma plānošanai / prioritizēšanai. Pilsētas centra tuvums nozīmē plašāku pakalpojumu klāsta pieejamību.	
Negatīvi faktori			
Magistrālā iela	Minimāls standarts - atrašanās ārpus ietekmes zonas, kas noteikta līdz 100 m	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un ieteikumiem jaunu teritoriju plānošanai. Dzīvojamā apbūve, kas atrodas magistrālās ielas	Plānojuma grafiskajā daļā noteikt buferzonas, kur ierobežota jaunas dzīvojamās apbūves attīstība. TIAN ietver nosacījumus dzīvojamās apbūves attīstības ierobežojumiem un šo ierobežojumu izņēmumiem.

Faktors / parametrs	Formulējums	Skaidrojums	Izmantošana teritorijas plānojuma risinājumu pamatojumam un TIAN nosacījumiem
	attālumā no esošas vai plānotas B kategorijas ielas ass un līdz 50m attālumā no esošas vai plānotas C kategorijas ielas ass	ietekmes zonā, ir vairāk pakļauta autotransporta negatīvajām ietekmēm – troksnim un gaisa piesārņojumam. Apsverama iespēja ierobežot jaunas dzīvojamās apbūves attīstību tiešā B kategorijas ielu tuvumā un / vai noteikt papildus prasības negatīvās ietekmes mazināšanai – prettrokšņa pasākumus, aizsargstādījumus gaisa piesārņojuma mazināšanai.	
Dzelzceļš	Minimāls standarts - atrašanās ārpus dzelzceļa ietekmes zonas, kas noteikta līdz 100 m attālumā no dzelzceļa malējās sliedes	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un ieteikumiem jaunu teritoriju plānošanai. Dzīvojamā apbūve, kas atrodas ietekmes zonā, ir vairāk pakļauta dzelzceļa transporta negatīvajām ietekmēm – troksnim un gaisa piesārņojumam. Apsverama iespēja ierobežot jaunas dzīvojamās apbūves attīstību tiešā dzelzceļa tuvumā un / vai noteikt papildus prasības negatīvās ietekmes mazināšanai – prettrokšņa pasākumus, aizsargstādījumus gaisa piesārņojuma mazināšanai.	Plānojuma grafiskajā daļā noteikt buferzonas, kur ierobežota jaunas dzīvojamās apbūves attīstība. TIAN ietvert nosacījumus dzīvojamās apbūves attīstības ierobežojumiem un šo ierobežojumu izņēmumiem. Ierobežojumu mērķis būtu noteikt kā pienākumu trokšņu sienu izbūvi dzelzceļa infrastruktūras īpašniekam.
Uzņēmumi, kuriem izsniegtas A un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas	Minimāls standarts - atrašanās ārpus zonas, kas noteikta līdz 100m attālumā no uzņēmuma, kam izsniegta A kategorijas piesārņojošās darbības atļauja un līdz 50 m attālumā no uzņēmuma, kam izsniegta B kategorijas piesārņojošās darbības atļauja.	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un prasībām jaunu teritoriju plānošanai. Uzņēmumi, kam izsniedz A un B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas, vairumā gadījumu ir klasificējami kā smagās rūpniecības uzņēmumi. To izvietojums ir regulējams, atļaujot šādas darbības vienīgi funkcionālajās zonās, kur nav atļauta turpmāka dzīvojamās apbūves attīstība. Vēlams veidot arī buferzonas robežas ar funkcionālajām zonām, kur atļauta dzīvojamā apbūve. Šādas buferzonas būtu vēlams noteikt arī esošajiem uzņēmumiem, kas pašlaik atrodas dzīvojamās apbūves tuvumā.	Plānojuma grafiskajā daļā noteikt buferzonas, kur ierobežota jaunas dzīvojamās apbūves attīstība ap esošajiem uzņēmumiem, kam izsniegtas piesārņojošās darbības atļaujas. TIAN ietver nosacījumus dzīvojamās apbūves attīstības ierobežojumiem ap esošajiem uzņēmumiem un nosaka prasības jaunu uzņēmumu izvietošanai - minimālos attālumus no esošas dzīvojamās apbūves un funkcionālajām zonām, kur atļauta dzīvojamā apbūve.
Paaugstinātas bīstamības objekti	Atrašanās ārpus drošības aizsargjoslas ap paaugstinātas bīstamības objektu	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un prasībām jaunu teritoriju plānošanai, ja zona nav noteikta RTIAN.	Plānojuma grafiskajā daļā noteikt buferzonas, kur ierobežota jaunas dzīvojamās apbūves attīstība ap esošajiem uzņēmumiem TIAN noteikt ierobežojumu jaunas dzīvojamās apbūves izvietošanai ap esošiem DUS / GUS un citiem paaugstinātas bīstamības objektiem. Noteikt buferzonu jaunai apbūvei (drošības aizsargjosla).

Faktors / parametrs	Formulējums	Skaidrojums	Izmantošana teritorijas plānojuma risinājumu pamatojumam un TIAN nosacījumiem
			Jaunus DUS / GUS izvietot tā, lai dzīvojamo apbūvi neskar drošības aizsargjosla.
Smagās rūpniecības uzņēmumi	Atrašanās ārpus zonas līdz 50m attālumā no smagās rūpniecības uzņēmuma	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un ieteikumiem jaunu teritoriju plānošanai. Smagās rūpniecības uzņēmumu izvietojums ir regulējams, atļaujot šādas darbības vienīgi funkcionālajās zonās, kur nav atļauta turpmāka dzīvojamās apbūves attīstība. Vēlams veidot arī buferzonas pie robežas ar funkcionālajām zonām, kur atļauta dzīvojamā apbūve. Šādas buferzonas būtu vēlams noteikt arī esošajiem uzņēmumiem, kas pašlaik atrodas dzīvojamās apbūves tuvumā. Buferzonas ir noteiktas ap rūpniecības uzņēmuma teritoriju.	Ierobežot dzīvojamās funkcijas turpmāku attīstību ap esošiem uzņēmumiem. Noteikt minimālo pieļaujamo attālumu no dzīvojamās apbūves jauniem uzņēmumiem. Buferzonas platums – 50m ap uzņēmumu.
Lidostas Rīga pacelšanās sektori. Lidostas Rīga trokšņa diskomforta zona	Atrašanās ārpus lidostas pacelšanās sektora. Atrašanās ārpus trokšņa robežlielumu pārsniegumu zonas ap lidostu.	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un ieteikumiem jaunu teritoriju plānošanai. Dzīvojamās apbūves attīstību būtu vēlams ierobežot zonā, kur trokšņa līmenis pārsniedz 45 dB(A), kas ir nakts trokšņa robežlielums mazstāvu dzīvojamā apbūvē saskaņā ar Ministru kabineta 07.01.2014.noteikumu Nr.16 "Trokšņa novērtēšanas un pārvaldības kārtība" prasībām. Trokšņa diskomforta zona fiksēta atbilstoši VAS „Starptautiskā lidosta „Rīga”” trokšņa stratēģiskajai kartei ³ .	Aizliegt dzīvojamās apbūves attīstību trokšņa diskomforta zonā, kur trokšņa līmenis pārsniedz 45 dB(A).
Brīvostas teritorija	Atrašanās brīvostas teritorijā	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un ieteikumiem jaunu teritoriju plānošanai. Pašlaik brīvostas teritorijā ir vietas ar esošu dzīvojamo apbūvi. Lielākā teritorija – Kundziņsala. Rīgas teritorijas plānojumā 2006. – 2018. gadam brīvostas teritorijā ir noteiktas funkcionālās zonas, kurās turpmāka dzīvojamās apbūves attīstības ir ierobežota / aizliegta.	Brīvostā neplānot dzīvojamās apbūves teritorijas.

³ <http://www.riga-airport.com/lv/main/par-lidostu/vides-troksnis>

Faktors / parametrs	Formulējums	Skaidrojums	Izmantošana teritorijas plānojuma risinājumu pamatojumam un TIAN nosacījumiem
		Ierobežojumi saglabājami arī turpmāk.	
Ēku tehniskais stāvoklis (nolietojums)	Labs standarts – mazs ēku īpatsvars (mazāk nekā 30%) ar augstu fizisko nolietojumu (virs 60%).	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un mājokļa politikas formulēšanai. Izmanto, nosakot kompleksas apbūves humanizācijas teritorijas. Iepriekš veiktā situācijas analīze ⁴ un RD īpašuma departamenta informācija liecina, ka Rīgā ir teritorijas ar lielu vidi degradējošu būvju īpatsvaru. Turpmākajā plānošanas procesā ir lietderīgi šīs teritorijas precizēt un noteikt kā kompleksi humanizējamas vietas, kur veicami mājokļa un dzīves vides kvalitātes uzlabojumi, ja nepieciešams, izstrādājot arī īpašas teritorijas izmantošanas un apbūves prasības.	Viens no galvenajiem parametriem humanizējamās teritorijas noteikšanai - ēku īpatsvars ar augstu fizisko nolietojumu (virs 60%) – vairāk kā 30% no kopējā ēku skaita teritorijā. Šādas teritorijas nosaka tematiskajā plānojumā.
Publiski objekti (sporta, izklaides, u.tml.), kas rada sadzīviskus traucējumus	Atrašanās ārpus zonas līdz 500 m attālumā no objekta	Parametru izmanto situācijas vērtējumam un ieteikumiem jaunu teritoriju plānošanai	Dzīvojamās apbūves teritorijās neplāno traucējošus objektus. Jauktās (centra) apbūves teritorijās risinājumu pamato detālplānojumā.
<i>Faktori, kas raksturo teritorijas prestižu</i>			
Iedzīvotāju izglītības līmenis apkaimē;	Iedzīvotāju īpatsvars ar augstāko izglītību	Parametru izmanto situācijas papildus vērtējumam.	
Kriminogēnā situācija apkaimē	Noziegumu skaits apkaimē / teritorijā	Parametru izmanto situācijas papildus vērtējumam.	
Dzīvokļu skaits ar platību virs 100 m ² apkaimē;	Dzīvokļu īpatsvars ar platību virs 100 m ²	Parametru izmanto situācijas papildus vērtējumam.	
Darījumi ar nekustamo īpašumu, ka saistīti ar termiņuzturēšanās atļauju saņemšanu.	Teritorijas apkaimēs ar lielāko darījumu skaitu	Parametru izmanto situācijas papildus vērtējumam.	

⁴ „Rīgā esošo tukšo jaunbūvju, nepabeigto ēku un būvlaukumu, kuros nenoris darbība apsekojums”, SIA „Datorkarte”, 2012